

แรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 14 จังหวัดภาคใต้*

Motivation in Learning French of Secondary Schools
Students in Fourteen Southern Provinces of Thailand

ศิริมา ปุรินทรภิบาล (Sirima Purintrapibal)**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน 14 จังหวัดภาคใต้ โดยมีนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 32 โรงเรียน ใน 14 จังหวัดภาคใต้ จำนวน 549 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและคัดเลือกแบบเจาะจงในขั้นแรก และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญโดยให้นักเรียนจับสลากในขั้นที่สอง การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเหล่านี้เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะมีแรงจูงใจที่แตกต่างกันดังนี้ ร้อยละ 66.1 เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะชอบประเทศฝรั่งเศส ภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส ร้อยละ 60.4 เพราะอยากมีพื้นความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสเพื่อการศึกษาต่อในอนาคตในระดับมหาวิทยาลัย และเพราะคิดว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต ร้อยละ 52 เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะไม่มี

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “สถานะ ความต้องการ และแนวโน้มการเรียนภาษาฝรั่งเศส ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน 14 จังหวัดภาคใต้”

** แผนกวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อ. เมือง จ. ปัตตานี 94000

ความถนัดทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ร้อยละ 44.6 เพราะคิดว่าตนเองมีความถนัดและความสนใจทางภาษา ร้อยละ 39.8 เพราะคิดว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 31.8 เพราะชอบอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, ภาษาฝรั่งเศส, โรงเรียนมัธยมศึกษา, ภาคใต้

Abstract

This research article aimed to study the motivation in French learning of high school students from fourteen provinces in the southern region of Thailand. The samples were 549 high school students learning French in the second semester of 2010 academic year from 32 secondary schools in fourteen southern provinces. Multistage sampling including purposive sampling and random sampling was employed in the first and second stages, respectively. A questionnaire was used as a research instrument. The research findings showed that the students learned French because of different motivations: they liked France and French language and cultures (66.1%); they needed French as a background for their higher education (60.4%); they regarded French language advantageous for future careers (60.4%), they were not capable of learning sciences and mathematics (52.0%), they possessed skilled and were interested in languages (44.6%), they thought of its benefits in their daily life (39.8) and they liked French language teacher (31.8).

Keywords: Motivation, French language, Secondary Schools, Southern Region

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนและนักศึกษาในปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้สามารถก้าวทันกับความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในกระแสของความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ปัจจุบัน

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงนโยบายการศึกษาด้านภาษาของประเทศไทย และได้ขยายขอบเขตการจัดการเรียนการสอนภาษาภาษาต่างประเทศต่าง ๆ ให้กว้างขึ้น นอกเหนือจากภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ 2 ที่นักเรียนและนักศึกษา ต้องเรียนแล้ว ยังได้มีการเปิดสอนภาษาต่างประเทศต่าง ๆ มากขึ้นทั้งที่เป็นภาษา ตะวันตก เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาโปรตุเกส ภาษา รัสเซีย เป็นต้น และภาษาตะวันออก เช่น ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น ภาษา มาลายู ภาษาอาหรับ เป็นต้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นสามารถเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เป็นวิชาเลือกหรือวิชาเสริมตามความสนใจได้อีกด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จะเห็นได้ว่าการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่าง ๆ นั้นมีการกระจายออกไปตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นไปตามกระแสความนิยมของสังคมอีกด้วย บางภาษามีผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่บางภาษามีผู้เลือกเรียนลดลงมากอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นมหาวิทยาลัยภูมิภาค ในภาคใต้ของประเทศไทยที่มีการเปิดสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก-โท ในระดับปริญญาตรี และเป็นศูนย์การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสที่สำคัญ รวมทั้งได้ผลิต บัณฑิตทางภาษาฝรั่งเศสที่มีคุณภาพสู่สังคมไทยในทุกภาคส่วน ทั้งทางด้าน อุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและการโรงแรม ธุรกิจการค้าชายและการส่งออก การศึกษาและอื่น ๆ มาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 40 ปี นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ซึ่งเป็นปีที่สองของการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้นมา นักศึกษาที่เลือกเข้าเรียนวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสมีจำนวนลดลงอย่างมาก และในปีต่อ ๆ มาจนถึงปัจจุบันจำนวนนักศึกษาก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง และไม่ได้เป็น ไปตามแผนการรับนักศึกษาที่กำหนดไว้ 20 คนต่อภาคการศึกษา ทั้งนี้เมื่อพิจารณา เปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่ลดลงอย่างมาก และอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน กับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ ก็พบว่ามีความขัดแย้งกันค่อนข้างมาก เพราะมีนักเรียนจำนวน 3,522 คน (ธิดา บุญธรรม และจกมล สุภาเวชย์, 2553) แต่กลับมีนักเรียนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสต่อในระดับ

อุดมศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่ในอดีตที่ผ่านมา นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสโดยส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนามาจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ กอปรกับปัจจุบันกระแสความนิยมในการเรียนภาษาฝรั่งเศสลดลงอย่างมาก ในขณะที่กระแสความนิยมในการเรียนภาษาตะวันออกมีมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาเกาหลี ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น

ทั้งนี้ไม่ว่ากระแสความนิยมของการเรียนภาษาต่างประเทศใดจะเพิ่มมากขึ้น หรือลดน้อยลงก็ตาม ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะมีบทบาทต่อผู้เรียนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมากคือ แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น การศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนนี้เองจะเป็นแนวทางที่มีประโยชน์อีกแนวทางหนึ่งสำหรับผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (Abisamra, 2002; Moore, 2000; Cuq, 2003) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน 14 จังหวัดภาคใต้ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการหาแนวทางแก้ไขปัญหাজำนวนนักศึกษาที่ลดน้อยลงอย่างมาก และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของแผนกวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานการณ์ในปัจจุบันต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น แรงจูงใจในการเรียน เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มี ความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของมนุษย์ 4 ด้าน คือ เป้าหมาย (Goal) ความพยายาม (Effort) ความปรารถนาที่จะบรรลุ เป้าหมาย (Desire to attain the goal) และทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมที่กำลังทำ (Favorable

attitude toward the activity in question) (Gardner, 1996) ดังนั้นแรงจูงใจในการเรียนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ มีความตั้งใจในการเรียนมากขึ้นเพื่อให้การเรียนรู้ของตนสัมฤทธิ์ผล สามารถทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น อีกทั้งได้มีการยืนยันจากนักวิจัยจำนวนมากว่าแรงจูงใจในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก (Cyr, 1998; Abisamra, 2002; Cuq, 2003; Moore, 2009)

K.D. Moore (2009) และ J. P. Cuq (2003) ได้กล่าวไว้ว่านักจิตวิทยาจำแนกการจูงใจ (Motivation) ตามลักษณะที่เกิดออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการเรียนรู้ หรือต้องการแสวงหาบางอย่างด้วยตนเองโดยไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งถือความเป็นแรงขับหรือสิ่งผลักดันที่มาจากภายในตัวบุคคล โดยอาจจะเป็นเจตคติ ความต้องการ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจพิเศษ ฯลฯ การจูงใจภายในถือเป็นปัจจัยที่มีพลัง หรือสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนเรามากและค่อนข้างถาวร เช่น นักเรียนสนใจศึกษาเล่าเรียนด้วยความรู้สึกใฝ่ดีในตัวของเขาเองหรือด้วยความรู้สึกเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน ไม่ใช่เพราะถูกบังคับหรือมีสิ่งล่อใจใด ๆ การที่เด็กนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน และพอใจวิธีการสอน ทำให้เด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียนวิชานั้นเป็นพิเศษ การที่นักเรียนมีความสนใจภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นพิเศษ มีความอยากรู้อยากเห็นในภาษา และวัฒนธรรมของประเทศนั้นทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นหรือสิ่งผลักดันมาจากภายนอก และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา การจูงใจประเภทนี้ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม สามารถเกิดได้บ่อย ๆ และหมดสิ้นไปได้ เพราะบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การยกย่อง หรือการได้รับการยอมรับ เป็นต้น เมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการแล้วการจูงใจก็จะหมดไป การจูงใจภายนอกประกอบด้วยหลายประเภท ได้แก่

1) เป้าหมายหรือความคาดหวังของบุคคล การที่บุคคลมีเป้าหมายในการกระทำใด ๆ ที่ชัดเจนย่อมกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจทำให้มีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสม เช่น นักเรียนที่มีเป้าหมายที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ จึงพยายามตั้งใจเรียนและอ่านหนังสืออย่างเต็มความสามารถ เป็นต้น

2) ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าของตนเอง บุคคลที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับความก้าวหน้าอย่างไรจากการกระทำนั้นก็จะมีแรงจูงใจมากขึ้นที่จะทำสิ่งนั้น ด้วยความตั้งใจ เช่น การเรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เนื่องจากรู้ว่าจะมีโอกาสที่จะทำให้ตนเองสามารถหางานทำในธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมได้ง่ายขึ้น เป็นต้น

3) บุคลิกภาพ ความประทับใจอันเกิดจากบุคลิกภาพจะก่อให้เกิดแรงจูงใจและแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นได้ เช่น นักเรียนเรียนภาษาต่างประเทศเพราะได้รู้จักและประทับใจเจ้าของภาษาบางคน นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนเนื่องจากมีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ผู้สอน เป็นต้น

4) เครื่องล่อใจอื่น ๆ สิ่งล่อใจที่ก่อให้เกิดแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้คนเราแสดงพฤติกรรม เช่น การให้รางวัล (Rewards) ซึ่งเป็นเครื่องกระตุ้นให้คนเราอยากกระทำ การลงโทษ (Punishment) ซึ่งจะกระตุ้นมิให้กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้การชมเชย การติเตียน การประกวด การแข่งขัน หรือการทดสอบก็จัดว่าเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้ทั้งสิ้น เช่น นักเรียนที่ทำคะแนนสอบได้ดีได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่ ครูและคนรอบข้างจะมีแรงจูงใจที่จะตั้งใจเรียนมากขึ้น เพราะต้องการได้คะแนนดีอีกในการสอบครั้งต่อไป นักเรียนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะรู้ว่ามีโอกาสสอบชิงทุนไปเรียนต่อในประเทศฝรั่งเศสได้ นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนให้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะภาษาต่างประเทศมีแรงจูงใจที่จะฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอย่างสม่ำเสมอและตั้งใจเรียนมากขึ้น เพราะอยากได้รับรางวัล เป็นต้น

ส่วน Gardner (1996) แบ่งแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ

1) Integrative Motivation หมายถึงความปรารถนา ของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาต่างประเทศภาษาใด ภาษาหนึ่งเพื่อให้ตนเองสามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ทำให้ตนเองสามารถใช้ชีวิตหรือเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้นได้ ซึ่งแรงจูงใจประเภทดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ข้างต้น

2) Instrumental Motivation หมายถึง ความปรารถนาของผู้เรียนที่จะทำให้ตัวเองสามารถใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจน เช่น เพื่อการหางานทำ เพื่อการทำงานในอนาคต เพื่อการสอบ เป็นต้น ดังนั้นการจูงใจแบบดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้และพัฒนาเพียงบางทักษะที่จำเป็นเท่านั้น เช่น เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศเพียงเพราะต้องการสอบผ่านก็จะเลือกพัฒนาความรู้ทางไวยากรณ์ คำศัพท์มากกว่าทักษะการฟัง-พูด ผู้เรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศเนื่องจากต้องการใช้ภาษานั้นสำหรับการทำงานในโรงแรม ก็จะเน้นการพัฒนาความรู้คำศัพท์สำนวนที่เกี่ยวข้องกับการโรงแรมเท่านั้น เป็นต้น ซึ่งแรงจูงใจประเภทดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ข้างต้น

ด้วยเหตุนี้การที่ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งก็ต้องเกิดมาจากแรงจูงใจของผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ทราบถึงเหตุผล และแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนมากขึ้น และทำให้เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้ อันจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจำนวนนักศึกษาที่ลดน้อยลงลงอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสังคมต่อไป

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน

549 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) จากนักเรียนจำนวน 3,563 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 32 โรงเรียน ของ 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 31 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน โดยผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในขั้นตอนแรก และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยให้นักเรียนจับสลากในขั้นตอนที่สอง (Random sampling) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัดที่มีนักเรียนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับชั้น (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) มากกว่า 300 คน โดยใน 14 จังหวัดภาคใต้ มีจังหวัดซึ่งมีโรงเรียนเปิดสอนภาษาฝรั่งเศสจำนวน 11 จังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีนักเรียนเรียนภาษาฝรั่งเศสเกิน 300 คน มี 5 จังหวัด คือ จังหวัดภูเก็ต สงขลา พัทลุง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ใน 5 จังหวัดดังกล่าวนี้มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาฝรั่งเศสรวมจำนวนทั้งสิ้น 21 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับชั้นรวมทั้งสิ้น 2,744 คน

2. ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดเกณฑ์ 20 % (ธีรฤดี เอกะกุล, 2543) ของนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับชั้น (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) ของ 21 โรงเรียนใน 5 จังหวัด ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,744 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 549 คน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสใน 5 จังหวัด

จังหวัด	จำนวนนักเรียน							
	ม. 4	20%	ม. 5	20%	ม. 6	20%	รวม 3 ระดับชั้น	20%
สงขลา	353	71	335	67	298	60	986	198
ภูเก็ต	210	42	203	40	183	37	596	119
พัทลุง	113	23	155	31	184	36	452	90
สุราษฎร์ธานี	118	24	141	28	107	21	366	73
นครศรีธรรมราช	109	22	90	18	145	29	344	69
รวมทั้งสิ้น							2744	549

3. ชั้นที่ 3 คัดเลือก 20 % ของนักเรียนแต่ละชั้นเรียน (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) ของทุกโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาฝรั่งเศสใน 5 จังหวัด จำนวน 21 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนสตรีภูเก็ต โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ และโรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ โรงเรียนวรรณวีเฉลิม โรงเรียนนวมินทราชูทิศทักษิณ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย สมบูรณ์กุลกันยา และโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา โรงเรียนพัทลุง โรงเรียนสตรีพัทลุง และโรงเรียนพัทลุงพิทยาคม จังหวัดพัทลุง โรงเรียนสุราษฎร์ธานี โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา และโรงเรียนพุนพินพิทยาคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช โรงเรียนสตรีทุ่งสง และโรงเรียนสตรีปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. ชั้นที่ 4 ทำการสุ่มตัวอย่างนักเรียนของแต่ละโรงเรียนที่เกี่ยวข้องตามสัดส่วนที่คำนวณได้ โดยการให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนจับสลาก (Random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อภาษาต่างประเทศ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อภาษาฝรั่งเศส และการเรียนภาษาฝรั่งเศส ตอนที่ 4 แนวโน้มความต้องการเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเองบางส่วน และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ บางส่วนเมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 529 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.35 และได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศส และมีเหตุผลของการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสแตกต่างกันออกไปดังนี้

1. แรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศส

ตารางที่ 2 แรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศส (เลือกตอบได้หลายคำตอบ)

ท่านได้แรงจูงใจการเรียนภาษาฝรั่งเศสจากบุคคลใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตัวเอง	395	75.1
รุ่นพี่	138	26.2
พ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว	129	24.5
เพื่อน	126	24
อาจารย์	87	16.5
ญาติ	38	7.2
อื่น ๆ	26	4.9

2. เหตุผลของการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส

ตารางที่ 3 เหตุผลของการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส (เลือกตอบได้หลายคำตอบ)

ท่านเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะสาเหตุใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชอบประเทศฝรั่งเศส ภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส	347	66.1
อยากมีพื้นความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสเพื่อการศึกษาต่อในอนาคต	317	60.4
คิดว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต	317	60.4
ไม่มีความถนัดทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	273	52
เลือกตามความต้องการของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง	273	52
เลือกตามเพื่อน	273	52
มีความถนัดและความสนใจทางภาษา	234	44.6

ท่านเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะสาเหตุใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คิดว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	209	39.8
ชอบอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส	167	31.8
ชอบภาษาตะวันตกมากกว่าภาษาตะวันออก	116	22.1
คิดว่าภาษาฝรั่งเศสง่ายกว่าภาษาต่างประเทศอื่น ๆ	96	18.3
โรงเรียนไม่มีภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ให้เลือก	60	11.4

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะได้รับแรงจูงใจมาจากตัวเองมากที่สุดคือ ร้อยละ 75.1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุินี ชัยศรี (2552) ที่ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในบริบทจังหวัดภูเก็ต” พบว่า นักเรียนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสด้วยตนเอง แรงจูงใจจากตัวเองถือเป็นแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งถือว่าเป็นแรงขับหรือสิ่งผลักดันที่มาจากภายในตัวบุคคลที่ผลักดันให้บุคคลที่มีความต้องการเรียนรู้ หรือต้องการแสวงหาบางอย่างด้วยตนเองโดยไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ตามทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ นั้น แรงจูงใจในการเรียน ความสนใจ และความต้องการที่จะเรียน ถือเป็นแรงจูงใจภายในที่เป็นปัจจัยที่มีพลัง หรือสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก และค่อนข้างถาวร เป็นองค์ประกอบที่สามารถผลักดันให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น (เชียวศรี วิวิธศิริ, 2527, ปราณี่ รามสูต, 2528; Moore, 2000; Moore, 2009, Cuq, 2003) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น แรงจูงใจภายในของผู้เรียนก็สามารถเกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น การที่นักเรียนมีความสนใจภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นพิเศษ มีความอยากรู้อยากเห็นในภาษาและวัฒนธรรมของประเทศนั้น มีความต้องการเรียนรู้ภาษาและต้องการที่จะใช้ความรู้และทักษะทางภาษา เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้และทำให้ตนเองสามารถใช้ชีวิต หรือเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้นได้ เป็นต้น

(Gardner,1996; Cuq, 2003) แรงจูงใจต่าง ๆ เหล่านี้จะผลักดันให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น เพื่อให้ตัวเองประสบความสำเร็จ และบรรลุผลตามต้องการ

นอกเหนือจากแรงจูงใจจากตัวเอง กลุ่มตัวอย่างบางคนยังได้รับแรงจูงใจมาจากครูพี่ (ร้อยละ 26.2) จากพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัว (ร้อยละ 24.5) และจากเพื่อน (ร้อยละ 24) ส่วนบางคนได้รับแรงจูงใจมาจากอาจารย์ หรือจากญาติ (ร้อยละ 16.5 และ 7.2 ตามลำดับ) แรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจจากคนรอบข้างเหล่านี้ถือว่าเป็นแรงจูงใจจากภายนอก (Extrinsic Motivation) ของผู้เรียน (Moore, 2000; Abisamra, 2002; Moore, 2009; Cuq, 2003) ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับการเรียนรู้ แรงจูงใจภายนอกนี้สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมบางอย่างได้อย่างหนึ่งออกมาได้ การที่นักเรียนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสในที่นี้ก็อาจจะเป็นเพราะความประทับใจในบุคลิกภาพหรือความสามารถของครูพี่ ต้องการคำชมหรือการยกย่องจากพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัว ต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน หรือมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจภายนอกไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม สามารถเกิดได้บ่อย ๆ และหมดสิ้นไปได้ จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจด้วยสาเหตุต่าง ๆ กันที่มาจากคนรอบข้างนี้สามารถเข้ามามีบทบาทต่อนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสใน 14 จังหวัดภาคใต้ในช่วงแรกของการเลือกหรือการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) แต่เมื่อนักเรียนได้เรียนภาษาฝรั่งเศสแล้ว แรงจูงใจในการเรียนอาจจะลดลงได้ เนื่องจากสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น พบว่าภาษาฝรั่งเศสยากเกินไป การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการสอนของครูผู้สอนไม่น่าสนใจ เนื้อหาที่เรียนไม่น่าสนใจและไม่สอดคล้องกับความต้องการของตน ไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาฝรั่งเศสกับเจ้าของภาษา เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะสามารถส่งผลให้ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียนลดลงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็จะต่ำลง ซึ่งแตกต่างจากแรงจูงใจภายในซึ่งมาจากตัวผู้เรียนเอง แรงจูงใจภายในจะเป็นแรงขับที่สำคัญที่จะส่งผลต่อความสนใจ ความเอาใจใส่ และความตั้งใจต่อการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนโดยส่วนใหญ่มาจากตนเอง ซึ่งเป็นความปรารถนาหรือความต้องการที่มาจากตัวเอง ส่วนบางคนก็มาจากคนรอบข้างซึ่งอาจจะเป็นเพื่อน คนในครอบครัว ซึ่งตามความคิดของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ ความปรารถนาในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจภายในของผู้เรียน ส่วนบริบททางสังคมซึ่งสามารถเข้ามา มีอิทธิพลต่อความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศได้ด้วยเช่นกันนั้น จัดเป็นแรงจูงใจภายนอก นอกจากนี้เหตุผลของการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสก็เป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนเหล่านี้

สำหรับเหตุผลการเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสนั้น ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ร้อยละ 66.1 เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะชอบประเทศฝรั่งเศส ภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส เหตุผลดังกล่าวจัดได้ว่าเป็นแรงจูงใจภายในของผู้เรียน (Intrinsic Motivation) หรือที่ Gardner (1996) เรียกว่า Integrative Motivation ซึ่งความปรารถนาของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งเพื่อทำให้ตนเองสามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ และสามารถใช้ชีวิตหรือเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้นได้ เหตุผลดังกล่าวนี้ จัดได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศ มีงานวิจัยจำนวนมาก พบว่าผู้เรียนโดยส่วนใหญ่หรือจำนวนมากที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะมีความรู้สึกรักชอบภาษา คิดว่าภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่ไพเราะและสวยงาม มีทัศนคติที่ดีกับประเทศฝรั่งเศสและวัฒนธรรมฝรั่งเศส รวมทั้งชอบหรือประทับใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งในประเทศและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของประเทศเจ้าของภาษา เช่น ชื่นชอบแฟชั่น อาหาร และสินค้ายี่ห้อดังของประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกคินี ชัยศรี (2552) ธิดา บุญธรรม และจกมล สุขเวทย์ (2553) และ ศิริมา บุรินทรภิบาล (2555) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Constantin (2008) ซึ่งศึกษาเรื่อง “ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ศึกษากรณีภาษาฝรั่งเศสในคณะเศรษฐศาสตร์” ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยโอเรเดีย (Oradea University) ประเทศโรมาเนีย

พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะชอบภาษาฝรั่งเศส ทั้งนี้เนื่องจากว่า ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่ไพเราะ เป็นภาษาที่สง่างามและโรแมนติก และเป็นภาษาที่มีความสำคัญ

นักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสใน 14 จังหวัดภาคใต้ ร้อยละ 52 เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะไม่มีความถนัดทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จะเห็นได้ว่า เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับประเด็นเรื่องของจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย ทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้เรียนและการเรียนภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้สอดคล้องกับทัศนคติทั่วไปของกลุ่มสังคม (Stereotype) เกี่ยวกับความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการเรียนภาษา ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายที่มานานแล้ว อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอร์แมน และไทเลอร์ (Terman and Tyler, 1954 อ้างถึงใน สุชา จันทรโสม, 2544) ที่พบว่าผู้ชายจะชอบและมีความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ มากกว่าผู้หญิง ในขณะที่ผู้หญิงจะมีความถนัดทางด้านภาษา การเขียน และศิลปะมากกว่าผู้ชาย และงานวิจัยของ แมคโคบี และแจ๊คคลิน (Macaoby and Jacklin, 1974 อ้างถึงใน นกเนตร ธรรมบวร, 2549) ที่พบว่าผู้ชายมีความสามารถในด้านคณิตศาสตร์ การจำรูปทรง การคิดวิเคราะห์และการคิดริเริ่มมากกว่าผู้หญิง ด้วยเหตุนี้กลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจึงเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากไม่มีความถนัดทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

นักเรียนร้อยละ 60.4 เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะอยากมีพื้นความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสเพื่อการศึกษาต่อในอนาคตในระดับมหาวิทยาลัย ความต้องการดังกล่าวถือว่าเป็นแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ของผู้เรียน หรือแรงจูงใจประเภท Instrumental Motivation (Gardner, 1996) กล่าวคือเป็นความต้องการเพื่อการเรียนรู้ (Learning needs) ของผู้เรียนที่จะทำให้ตัวเองสามารถใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจน เช่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น Cuq (2003) กล่าวว่าความต้องการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพราะต้องใช้ภาษานั้นเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

หรือเพื่อการศึกษาค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง เป็นความต้องการเพื่อการเรียนรู้ (Learning needs) ซึ่งสามารถผลักดันหรือเป็นแรงขับให้ผู้เรียนภาษามีความสนใจและตั้งใจเรียนภาษานั้นมากขึ้น เนื่องจากว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ตัวเองประสบความสำเร็จในการเรียนศาสตร์ต่าง ๆ เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศฝรั่งเศสมีนักปราชญ์ นักคิด นักวิทยาศาสตร์ นักวิชาการ ที่มีชื่อเสียง และมีองค์ความรู้ทางด้านอาชีพมากมายที่คนจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกสนใจไปศึกษาเรียนรู้ อาทิเช่นทางด้านกฎหมาย อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรกรรม วิศวกรรมการบิน โบราณคดี ประวัติศาสตร์ แพทย์ ศิลปกรรม ภาพยนตร์ เป็นต้น ดังนั้นความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสก็จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต

นักเรียนร้อยละ 60.4 เช่นกันที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะคิดว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริมา ปุรินทรภิบาล (2535), ทศน์วรรณ นิธิเกษม (2546), เกศินี ชัยศรี (2552), ศิริมา ปุรินทรภิบาล (2555), Yanaprasat (2000) และ Bundit (2004) ซึ่งพบว่านักเรียนและนักศึกษาไทยส่วนใหญ่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพื่อวัตถุประสงค์การทำงานและประกอบอาชีพในอนาคตตามทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ การที่บุคคลที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับความสะดวกสบายอย่างไรจากการกระทำนั้น ก็จะมีแรงจูงใจมากขึ้นที่จะทำสิ่งนั้นด้วยความตั้งใจ เช่นการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งเพราะรู้ว่าจะเป็นโอกาสที่จะทำให้ตนเองสามารถหางานทำได้ง่ายขึ้น หรือจะมีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต จัดเป็นแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หรือที่เรียกว่า Instrumental Motivation (Gardner, 1996) ซึ่งหมายถึงความปรารถนาของผู้เรียนที่จะทำให้ตัวเองสามารถใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจน เช่น เพื่อการหางานทำหรือการทำงานในอนาคต แรงจูงใจดังกล่าวถือเป็นความต้องการเฉพาะทาง (Special Needs) (Cuq, 2003) กล่าวคือเป็นความต้องการเรียนรู้เนื้อหาทางภาษาเฉพาะทางหรือเฉพาะด้าน และสามารถใช้ทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารเฉพาะด้านได้ เช่น ผู้เรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศเนื่องจากต้องการนำความรู้ภาษาต่างประเทศนั้นไปใช้ในการประกอบอาชีพที่ต้องติดต่อกับชาวต่างชาติ เช่น มัคคุเทศก์ ล่าม ทูต พนักงานต้อนรับในโรงแรมหรือสายการบิน เป็นต้น ปัจจุบัน

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่านอกจากความรู้ในสาขาวิชาแล้ว ภาษาอังกฤษคือภาษาต่างประเทศที่มีความจำเป็นสำหรับการงานทำและการทำงานมากที่สุดในทุก ๆ สาขาอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการในปี 2558 นี้ อย่างไรก็ตามหากนักศึกษามีความรู้ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย ก็จะเป็นข้อได้เปรียบอย่างยิ่งสำหรับการงานทำและการทำงานในอนาคต สำหรับภาษาฝรั่งเศสนั้นเป็นภาษาต่างประเทศที่ 2 ที่เป็นที่ต้องการมากในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ธุรกิจการบิน และการค้าระหว่างประเทศ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันในบางองค์กร หากพนักงานสามารถใช้ภาษาฝรั่งเศสได้นอกจากภาษาอังกฤษก็จะมีกรจ่ายเงินพิเศษให้ (Bundit, 2004)

ร้อยละ 52 ของนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะตามเพื่อน และเลือกตามความต้องการของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง สาเหตุของการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสดังกล่าวเป็นแรงจูงใจจากภายนอก (Extrinsic Motivation) ของผู้เรียน โดยปรกตินักเรียนระดับชั้นมัธยมมีอายุระหว่าง 16-18 ปี ตามหลักของจิตวิทยาพัฒนาการจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ติดเพื่อนมากที่สุด เพื่อนคือทุกสิ่งทุกอย่างมีความสนใจ ความคิดต่าง ๆ และมีปัญหาในลักษณะคล้าย ๆ กัน ทำให้คุยกันง่ายและเข้าใจซึ่งกันและกันได้ดีกว่าวัยอื่นและผู้ปกครอง ดังนั้นจึงมีนักเรียนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะตามเพื่อนทั้ง ๆ ที่ตัวเองอาจจะไม่ได้สนใจภาษาฝรั่งเศสมากนัก ในขณะที่เดียวกันนักเรียนบางคนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสตามความต้องการของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เพราะเชื่อฟังผู้ปกครอง ไม่กล้าปฏิเสธหรือแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับพ่อแม่ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันยังมีผู้ปกครองหรือพ่อแม่หลายคนที่ไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้เลือกเรียนตามความสนใจ หรือความต้องการของตัวเอง แต่เป็นผู้กำหนดและบังคับให้ลูกเรียนตามที่พ่อแม่ต้องการ และจากค่านิยมของสังคมไทย ที่ให้ความสำคัญกับความคิดเรื่องของการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ยกย่องผู้มีอาวุโส ครูบาอาจารย์ นักปราชญ์ ผู้รู้ ยกย่องคนมีอายุ หรือ “ผู้เฒ่าผู้แก่” เคารพวิญญูและควมกตัญญูกตเวที คนไทยถือว่าผู้ใดมีบุญคุณ เราต้องมีหน้าที่ตอบแทน คนที่กตัญญูรู้คุณเป็นคนที่ได้รับความรักและยกย่องว่าเป็นคนดีในสังคม หากตอบแทนไม่ได้ก็ต้องจงรักภักดีมีน้ำใจไม่ตรีตอบ คนไม่กตัญญูถือว่าเป็นคนไม่ดี

ไม่มีผู้อยากคบหาสมาคมด้วย (วิรัช นิภาวรรณ, 2530) ด้วยเหตุนี้เด็กนักเรียนส่วนหนึ่งจึงไม่สามารถปฏิเสธความต้องการของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เนื่องจากคิดว่า การไม่ทำตามสิ่งที่พ่อแม่ต้องการคือการไม่เชื่อฟัง ไม่มีคุณค่าตักตวงต่อเวทีต่อบุพการี ปัจจุบันดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สามารถสร้างปัญหาทางการเรียนให้นักเรียนหลาย ๆ ด้าน เช่น นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่สนใจและไม่เอาใจใส่ในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอาจจะเกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาได้ เช่น หนีเรียนไปมั่วสุมกับเพื่อน ๆ ติดยาเสพติด เพราะรู้สึกว่าการไม่สนใจความต้องการของตนเอง และไม่เข้าใจตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากแรงจูงใจจากภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสิ่งที่ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม สามารถเกิดได้และหมดสิ้นไปได้ บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การยกย่องหรือการได้รับการยอมรับ เป็นต้น เมื่อได้รับการยอมรับหรือคำชมแล้วก็จะเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นผู้ปกครองหรือพ่อแม่ควรเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้มีโอกาสเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจหรือเป็นความต้องการของเด็กเอง เพราะจะทำให้เด็กนักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ดีกว่า

นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสใน 14 จังหวัดภาคใต้ ร้อยละ 44.6 เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะคิดว่าตนเองมีความถนัดและความสนใจทางภาษา เหตุผลดังกล่าวจัดเป็นแรงจูงใจภายในที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างจริงจังและอย่างตั้งใจ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะคิดว่าตนเองมีความถนัดและสนใจทางภาษาน่าจะมีสัดส่วนมากกว่านี้ เนื่องจากว่าเหตุผลดังกล่าวเป็นแรงจูงใจของผู้เรียนที่มีบทบาทต่อการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศเป็นอันดับต้น ๆ การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เชื่อได้ว่า การที่นักเรียนบางคนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาฝรั่งเศสหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสค่อนข้างต่ำ อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสโดยที่ตัวเองไม่มีความถนัดหรือไม่มีความสนใจในภาษาที่เรียนอย่างแท้จริง แต่ในทางกลับกันนักเรียนบางคนอาจจะเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะมีความถนัดในการเรียนภาษาจริง แต่อาจจะประสบกับปัญหาหรืออุปสรรคอื่น ๆ ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไม่ดีได้ เช่น ครูผู้สอน วิธีการสอนและการใช้สื่อการสอน เป็นต้น

ดังนั้นครูผู้สอนก็ต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย และต้องคอยสังเกตด้วยว่า หากนักเรียนคนใดมีความถนัดหรือความสามารถพิเศษทางภาษา ก็ควรให้การสนับสนุนหรือส่งเสริมเป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถพิเศษนั้น วิธีการดังกล่าวถือเป็นการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ผู้เรียนได้

นักเรียนร้อยละ 39.8 เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะคิดว่าภาษาฝรั่งเศส มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Constantin (2008) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยโอเรเดีย (Oradea University) ประเทศโรมาเนีย เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะต้องการสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ต้องการสื่อสารในสาขาที่ตนเองเชี่ยวชาญด้วยภาษาฝรั่งเศสได้ ในการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มีบทบาทมาก ต่อการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศคือ ภาษานั้นมีประโยชน์ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ปัจจัยดังกล่าวเป็นความปรารถนาของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาต่างประเทศ ภาษาใดภาษาหนึ่งเพื่อทำให้ตนเองสามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ทำให้ตนเองสามารถใช้ชีวิตหรือเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้นได้ ซึ่ง Gardner (1996) เรียกว่า Integrative Motivation อย่างไรก็ตามในบริบทของประเทศไทยนั้น ประโยชน์ของภาษาฝรั่งเศสต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนไทยยังมีน้อยมาก เพราะมีคนฝรั่งเศสที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยค่อนข้างน้อย ยกเว้นบางจังหวัดเท่านั้น เช่น จังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีนักท่องเที่ยวและคนฝรั่งเศสอาศัยอยู่มาก อย่างไรก็ตามจากการวิจัยของ เกตินิกิ ชัยศรี (2552) ซึ่งศึกษาเรื่อง “สภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในบริบทจังหวัดภูเก็ต” พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการพูดคุยกับชาวฝรั่งเศส และกับคนชาติอื่น ๆ ที่สามารถพูดภาษาฝรั่งเศสได้ ไม่ทราบว่ามีชาวฝรั่งเศสอาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า บางครั้งนักเรียนเหล่านี้ไม่สามารถจะแยกแยะได้ว่าคนที่คนไทยเรียกว่า “ฝรั่ง” เพื่อใช้เรียกคนผิวขาว สีมผมไม่ดำ ผูกมดที่มาจากประเทศต่าง ๆ ในซีกโลกเหนือ คนใดเป็นชาวฝรั่งเศส หากไม่มีโอกาสได้สนทนาด้วย เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) จะนิยมใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

มากกว่า อีกทั้งนักเรียนเหล่านี้ก็อาจจะไม่มีความรู้เรื่อง la Francophonie กล่าวคือ ไม่รู้ว่าในโลกปัจจุบันมีประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษากลางหรือภาษาเพื่อการสื่อสารจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วโลก จึงทำให้ไม่สามารถใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อสื่อสารกับคนที่พูดภาษาฝรั่งเศสชาติอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาฝรั่งเศส ด้วยเหตุนี้สัดส่วนของนักเรียนที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะคิดว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันจึงมีค่อนข้างน้อย

นักเรียนร้อยละ 31.8 เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะชอบอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ปัจจัยดังกล่าวจัดเป็นแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ของผู้เรียนเช่นกัน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ครูเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญอย่างหนึ่ง ของ 3 องค์ประกอบหลักนอกเหนือจากตัวผู้เรียนเอง และภาษาที่เรียน (Cuq & Gruca, 2003; Defay, 2004) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน เช่น มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี วิธีการและเทคนิคที่จะถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนได้หลายวิธีอย่างเหมาะสมกับแต่ละเนื้อหาวิชา สามารถคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนที่น่าสนใจ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด ท่ามกในการสอน มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีการให้รางวัลและลงโทษ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน เป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม และเป็นพี่เลี้ยงหรือผู้ช่วยที่ดีให้แก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนรู้องค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอนที่ทำหน้าที่ของครูที่ดี จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และส่งผลให้สามารถกระตุ้นหรือผลักดันให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน สนใจและตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ได้ดีในที่สุด (เชียรศรี วิวิธสิริ, 2527, ปราณี รามสูต, 2528, Tardif, 1992)

นอกจากนี้ร้อยละ 22.1 ของนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะคิดว่าชอบภาษาตะวันตกมากกว่าภาษาตะวันออก อย่างไรก็ตามสัดส่วนของนักเรียนที่ตอบเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าปัจจุบันภาษาตะวันออกเป็นที่นิยมสำหรับนักเรียนไทยมากกว่าภาษาตะวันตก เช่นเดียวกับนักเรียนร้อยละ 18.3

เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะคิดว่าภาษาฝรั่งเศสง่ายกว่าภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สักส่วนร้อยละของนักเรียนกลุ่มนี้พบว่าน้อยมาก ทำให้เชื่อได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสรู้มาก่อนแล้วว่าภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่ยากที่จะเรียนรู้ และทำความเข้าใจ ภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยเป็นภาษาที่มีรากฐานมาจากตระกูลภาษาที่แตกต่างกัน ลักษณะทางภาษาศาสตร์ทั้งทางด้านระบบเสียง ระบบการสร้างคำ การออกเสียง โครงสร้างประโยค ระดับการใช้ภาษา และตัวอักษรแตกต่างจากภาษาไทยโดยสิ้นเชิง อีกทั้งวัฒนธรรมก็มีความแตกต่างกันอย่างมาก และโอกาสในการฝึกหรือใช้ภาษากับเจ้าของภาษาก็มีน้อยมาก จึงทำให้การเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสสำหรับคนไทยเป็นสิ่งที่ค่อนข้างยาก และไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจะเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าภาษาฝรั่งเศสไม่ได้ยากอย่างที่นักเรียนคิด ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น คัดเลือกเนื้อหาหรือบทเรียนที่มีความหมายกับผู้เรียน ไม่ยากเกินไป ไม่ยาวเกินไป สอดคล้องกับระดับความรู้และความสามารถของผู้เรียน และกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด และใช้สื่อการสอนที่ดีที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ให้กำลังใจกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ หรือ สร้างแรงจูงใจทางด้านอื่น เพื่อให้ให้นักเรียนมีแรงจูงใจในทางบวกต่อการเรียนภาษานี้ เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาฝรั่งเศส เช่น การร้องเพลง การจัดค่ายภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส และการจัดเทศกาลอาหารฝรั่งเศส เทศกาลดนตรีหรือภาพยนตร์ฝรั่งเศส จัดทัศนศึกษาไปยังสถานที่หรือองค์กรที่มีคนฝรั่งเศสหรือมีการใช้ภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

นักเรียนร้อยละ 11.4 เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสเพราะโรงเรียนไม่มีภาษาต่างประเทศอื่นให้เลือก จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีโรงเรียนมัธยมศึกษาบางโรงเรียนได้เปิดสอนภาษาต่างประเทศหลากหลายภาษามากขึ้น เช่น ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ภาษามลายู ภาษาอาหรับ อย่างไรก็ตามจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาดังกล่าวนี้ยังมีค่อนข้างจำกัด ทั้งนี้เนื่องจากขาดบุคลากรอีกจำนวนมาก ส่วนภาษาฝรั่งเศสนั้นถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายโรงเรียนเปิดการเรียนการสอนไปแล้วจำนวนหนึ่ง แต่จำนวนครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสยังมี

จำนวนมากกว่าครุภาษาต่างประเทศอื่น ๆ อีกมาก ด้วยเหตุนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาบางแห่งจึงสามารถเปิดสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศได้เพียงภาษาเดียว ทำให้นักเรียนไม่มีทางเลือกอื่นได้ อีกทั้งนักเรียนบางคนอาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการสอบเข้าโปรแกรมที่เรียนภาษาต่างประเทศอื่นได้ จึงเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าจะเป็นผลดีสำหรับนักเรียนบางคน เพราะการเริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมนั้น นักเรียนทุกคนเริ่มต้นใหม่เหมือนกันหมด คือเป็นผู้เรียนระดับต้น (Débutant) คือไม่มีความรู้ภาษาฝรั่งเศสมาก่อน หากนักเรียนคนใดสนใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้น โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็มีมาก อีกทั้งอาจจะมีนักเรียนบางคนที่ได้เริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสแล้วก็รู้สึกชอบหรือประทับใจ จึงทำให้สนใจเรียนมากขึ้นจนสามารถประสบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นอย่างดี ดังงานวิจัยของ Constantin (2008) ที่ศึกษาปัจจัยทางด้านแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ศึกษากรณีภาษาฝรั่งเศส ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยโอเรเดีย (Oradea University) ประเทศโรมาเนีย พบว่าเพราะหลังจากที่นักศึกษาเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสแล้ว นักศึกษาส่วนหนึ่งพบว่าตนเองชอบเรียนภาษานี้ และมีแรงจูงใจที่จะเรียนภาษาฝรั่งเศสมากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนก็จะเป็นประจักษ์พยานหรือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้เห็นความสำคัญของภาษาฝรั่งเศส หันมาสนใจเรียน และมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่าปัจจัยทางด้านแรงจูงใจของผู้เรียนทั้งที่เป็นแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หรือ Integrative Motivation และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หรือ Instrumental Motivation ต่างก็มีบทบาทต่อการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้เป็นอย่างมาก อีกทั้งการศึกษาวิจัยนี้ยังได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการที่นักเรียนมีมุมมองและทัศนคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศที่เลือกเรียน ต่อวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา และต่อการเรียนรู้ภาษานั้นมีบทบาทสำคัญมากต่อการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน เพราะปัจจัยทางด้านมุมมองและทัศนคติที่มีต่อภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศสมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจต่าง ๆ ของนักเรียน นอกจากนี้ผู้สอนก็เป็นกลไก

ที่มีความสำคัญยิ่งในการทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสำคัญของภาษาฝรั่งเศส และได้มีทัศนคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส และในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษา และต้องการเรียนภาษาฝรั่งเศสต่อไปในระดับที่สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บรรณานุกรม

- เกศินี ชัยศรี. (2552). รายงานการวิจัยสภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมศึกษาในบริบทจังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต.
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2556). นโยบายการสอนภาษาตะวันตกและบทบาทของภาษาฝรั่งเศสในระบบการศึกษาไทย. วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์, 36(2), 84-87.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2527). จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทัศนวรรณ นิธิเกษม. (2546). ความต้องการในการใช้และความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธิดา บุญธรรม และจงดล สุภาเวชย์. (2553). ข้อมูลการเปิดสอนภาษาฝรั่งเศสในสถาบันการศึกษา. วันที่ค้นข้อมูล 10 สิงหาคม 2553, จาก http://www.atpf-th.org/article_1.htm
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุดรราชธานี: สถาบันราชภัฏอุดรราชธานี.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). การจัดกระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี รามสูต. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- วิรัช นิการวรรณ. (2530). ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน: ประชาชน ข้าราชการ และผู้นำรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์.
- วีรชัย พลาศรัย. (2556). นโยบายการสอนภาษาตะวันตกและบทบาทของภาษาฝรั่งเศสในระบบการศึกษาไทย. วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์, 36(2), 87-91.
- สุชา จันทร์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ศิริมา ปุรินทรภิบาล. (2555). *รายงานการวิจัย การประยุกต์ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส: ศึกษากรณีนักศึกษาวิชาเอก-โทภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี.

Abisamra, N.S. (2002). *Affect in language learning*. (Online). Retrieved May 15, 2010, from <http://nadabs.tripod.com/motivation/#4>.

Ayers, H., Clarke, D. & Murray, A. (2000). *Perspectives on behavior*. London: David Fulton Publishers.

Billiez, J. (Eds.) (1998). *De la didactique des langues à la didactique du plurilinguisme. Hommage à Louis Dabène*. Grenoble: Université Stendhal.

Bogaards, P. (1991). *Aptitude et affectivité dans l'apprentissage des langues étrangères*. Paris: Didier.

Bundit, T. (2004). *Contribution à une redéfinition des objectifs et des contenus de l'enseignement du français du tourisme dans les Instituts Rajabhat en Thaïlande*. Thèse de doctorat, Université de Franche-Comté, France.

Castellotti, V. & Moore, D. (2002). *Représentations sociales des langues et enseignements. Guide pour l'élaboration des politiques linguistiques éducatives en Europe. De la diversité linguistique à l'éducation plurilingue*. Strasbourg: Conseil de l'Europe.

Constantin, F. (2008). Aspects motivationnels dans l'apprentissage des langues étrangères-le cas du français dans une faculté de sciences économiques. *Annals of Faculty of Economics, University of Oradea, Faculty of Economics*, 1(1), 596-601.

- Csizér, K. & Dörnyei, Z. (2005). Language Learners' Motivational Profiles and Their Motivated Learning Behavior. *Language Learning*, 55, 613-659.
- Cuq, J. P. (2003). *Dictionnaire de la didactique du français langue étrangère et seconde*. Paris: Clé International.
- Cuq, J. P. & Gruca, I. (2002). *Cours de la didactique du français langue étrangère*. Grenoble: Presse universitaire de Grenoble.
- Cyr, P. (1998). *Les Stratégies d'apprentissage*. Paris: Clé International.
- Defays, J. M. (2004). *Le français langue étrangère et seconde*. Enseignement et apprentissage. Liège: Mardaga.
- Gardner, R. C. (1996). Motivation and second language acquisition: perspectives. *Journal of the Canadian Association of Applied Linguistics*, 18, 19-42.
- Herzlich, R. (1978). L'attitude et la motivation des élèves israéliens dans l'apprentissage du français, seconde langue étrangère. *International Review of Education*, 24(4), 467-481.
- Moore, A. (2000). *Teaching and learning: pedagogy, curriculum and culture*. London: Routledge Falmer.
- Moore, K. D. (2009). *Effective instructional strategies: from theory to practice*. United States of America: SAGE Publications, Inc.
- Purinthrapibal, S. (2010). Les attitudes des étudiants thaïlandais vis-à-vis de l'intégration d'Internet en classe de français langue étrangère. *Actes du Colloque «Le Français sur Objectifs Universitaires»*, Université Perpignan Via Domitia, Perpignan, France, 233-242.
- Ramage, K. (1990). Motivational factors and persistence in foreign language study. *Language Learning*, 40(2), 189-219.
- Tardif, J. (1992). *Pour un enseignement stratégique. L'apport de la psychologie cognitive*. Montréal: Les Editions Logiques.
- Yanaprasart, P. (2000). *Langue et culture dans l'enseignement du français en Thaïlande*. Thèse de doctorat, Université de Neuchâtel, Suisse.